

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Αθήνα, 8 Ιουλίου 2020

Ερώτηση

προς την κ.

Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Κίνδυνος απένταξης του Αρχαιολογικού Χώρου Φιλιππών από τον κατάλογο των μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO;

Τον Ιούλιο του 2016, στη διάρκεια της 40ης Συνόδου Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO που πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, ο Αρχαιολογικός Χώρος των Φιλιππών ανακηρύσσεται Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Όπως γνωρίζετε, υπάρχουν αυστηρές προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από τα κλιμάκια της UNESCO για να μπορέσει ο αρχαιολογικός χώρος να ενταχθεί στο μόνιμο Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, όπως, για παράδειγμα η κατάργηση του οδικού δικτύου και η συνεπακόλουθη πλήρης ενοποίηση του χώρου.

Όμως, σύμφωνα με καταγγελίες δημοσιογράφων που βρέθηκαν στις εργασίες αποξήλωσης του οδοστρώματος, το σκαπτικό μηχάνημα άφησε ανεξίτηλα σημάδια σε μαρμάρινο μέλος υποκείμενης στρώσης, ενώ πιθανόν να διέλυσε αρχαίο ψηφιδωτό και να κατέστρεψε κινητά ευρήματα, τα οποία, αν ισχύουν αποδεικνύουν ότι η βιασύνη υλοποίησης των εν λόγω έργων θέτουν σε κίνδυνο το ίδιο το μνημείο.

Στην πρόσφατη επίσκεψη σας στον Αρχαιολογικό Χώρο των Φιλιππών γίναμε μάρτυρες μίας απαράδεκτης συμπεριφοράς εκ μέρους σας στον τμηματάρχη Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Καβάλας, Μιχάλη Λυχούνα, ο οποίος έθεσε υπόψιν σας τις ανησυχίες του για τις παρεμβάσεις που φέρεται να προβλέπονται στην αναστηλωτική μελέτη για την Βασιλική Β'. Αξίζει να σημειώσουμε ότι σε καμία περίπτωση δεν ενθαρρύνουμε, ούτε συμμεριζόμαστε σεξιστικές και άλλου είδους υποτιμητικές αναφορές. Σε κάθε περίπτωση μένουμε στην ουσία των ενστάσεων. Σε παρέμβαση του στην Εφημερίδα των Συντακτών (24/6/2020) ο Μ. Λυχούνας σημειώνει ότι «Αδόκιμες επεμβάσεις με εγκεκριμένη μελέτη τοποθετούν κατά βούληση ευρεθέντα αρχιτεκτονικά γλυπτά χωρίς συμφραζόμενα και επιλέγουν υλικό άσχετο από αυθεντικό, προκονήσιο μάρμαρο, αντί για χονδρόκοκκο μάρμαρο Φιλιππών από το λατομείο στα δυτικά της πόλης. Η αυθεντικότητα του μνημείου, στοιχείο επιλογής του χώρου για ένταξη στον κατάλογο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO το 2016, τίθεται πλέον σε σοβαρό κίνδυνο».

Πέραν, όμως, του προβληματισμού σε σχέση με τη χρήση προκονήσιου μαρμάρου- θέμα το οποίο απαντήθηκε από την κ. Δαδάκη, την έφορο Αρχαιοτήτων Καβάλας, υπάρχουν δύο δημόσιες, ηχηρές παρεμβάσεις που εντείνουν την αγωνία των φιλόρχαιων πολιτών για τη Βασιλική της Αγοράς.

Η πρώτη είναι του ομότιμο καθηγητή της Βυζαντινής Αρχαιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και μέλους της ομάδας ανασκαφής και δημοσίευσης των ανασκαφών των Φιλιππών Αριστοτέλη Μέντζου ο οποίος, σημειώνει μεταξύ άλλων «Στη δημοσιότητα διέφρευσε ότι η λογική

της στερέωσης που ακολουθεί η εγκεκριμένη μελέτη αφορά την ανακατασκευή μέρους του κτηρίου γύρω από τους πεσσούς, ώστε να αποκατασταθεί -σε ποιο βαθμό άραγε;- η αρχική ευστάθεια του μνημείου. Αν αυτό συμβαίνει, τότε η εικόνα του μνημείου θα αλλοιωθεί. Το μνημείο κινδυνεύει διότι θα χάσει την αυθεντικότητά του. Επί πλέον, η αποτελεσματικότητα μιας τέτοιας λύσης είναι συζητήσιμη. Η ιδανική αποκατάσταση της στατικής ευστάθειας του μνημείου, σύμφωνα με τη λογική αυτή, θα απαιτούσε την πλήρη ανοικοδόμησή του.»

Σε ανακοίνωση της, η προϊσταμένη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων παραδέχτηκε ότι «το τελικό σώμα της μελέτης με όλα τα σχετικά τεύχη και σχέδια» παραδόθηκε ένα μήνα μετά από τη συζήτηση για το πώς θα στηθεί το εργοτάξιο για την εν λόγω αναστηλωτική διαδικασία.

Η δεύτερη παρέμβαση είναι του ομότιμου καθηγητή του ΔΠΘ και πρώην προϊστάμενου της Εφορείας, Κωνσταντίνου Τσουρή, ο οποίος στην εφημερίδα ΑΥΓΗ (27/6/2020) κρίνει ότι «θα πρέπει να απαντηθεί αν προτείνονται ανακατασκευές τοίχων εκ θεμελίων και σε τι μήκος και ύψος, ποιοι θα είναι οι όγκοι τους, αν προτείνεται επαναχρησιμοποίηση αρχαίων μελών, ποιών και σε ποια θέση, αν είναι βέβαιο ότι τα μέλη αυτά προέρχονται από τη Βασιλική Β΄ και ότι είχαν σε αυτή την ίδια χρήση, αν προτείνεται η κατασκευή νέων μαρμάρινων μελών και από ποιο μάρμαρο θα κατασκευαστούν».

Επειδή, η πιθανότητα απένταξης του Αρχαιολογικού Χώρου των Φιλιππων είναι, σύμφωνα με τους ειδικούς, αυξημένη.

Επειδή, η εν λόγω αναστηλωτική μελέτη εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, το 2018 (από υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου), εγκρίθηκε από την Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων και από την Εφορία Αρχαιοτήτων Καβάλας και η έφορος Καβάλας την εισηγήθηκε στο Κ.Α.Σ., όμως δεν είναι γνωστή τους επιστημονικούς κύκλους των αρχαιολόγων που καταπιάνονται εδώ και δεκαετίες με την Βασιλική Β΄.

Επειδή, οι μέχρι τώρα εργασίες στο παλιό επαρχιακό δίκτυο εγείρουν αντιδράσεις ως προς την προστασία των υποκείμενων στοιχείων που φέρνουν στο φως οι παρεμβάσεις.

Ερωτάται η κ. Υπουργός

- 1) Υπάρχει κίνδυνος απένταξης του Αρχαιολογικού Χώρου των Φιλιππων από τον κατάλογο μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO;
- 2) Προτίθεστε να ενημερώσετε, μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας τους αρχαιολόγους που ανησυχούν σχετικά με την αναστηλωτική μελέτη της Βασιλικής Β΄;
- 3) Είναι εν γνώσει σας τα δημοσιεύματα που αναφέρονται σε καταστροφικές συνέπειες των εργασιών αποξήλωσης του επαρχιακού δρόμου;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Ελευθεριάδου Σουλτάνα (Τάνια)

Σκουρολιάκος Παναγιώτης

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Βέττα Καλλιόπη

Γκιόλας Ιωάννης

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Κασιμάτη Νίνα

Καφαντάρη Χαρά

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μουζάλας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Πούλου Γιώτα

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)

Σπίρτζης Χρήστος

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φάμελλος Σωκράτης